

УДК 619:616-084:619.616.921.5:636.1

© 2012

*Мартинова О. Л., аспірант **

Полтавська державна аграрна академія

ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ГРИПУ КОНЕЙ

Рецензент – доктор ветеринарних наук А. А. Замазій

Детально розглянуто зареєстровані в Україні вакцини, що використовуються для імунопрофілактики грипу коней. Було проведено порівняння їх антигенної структури та складу. Досліджено схеми вакцинацій, запропоновані виробниками даних імунобіологічних препаратів (Форт додж Енімал Хелз, США; АТ «Біовета», Чехія). Розглянуто можливі причини прориву імунітету за вакцинацій. Згідно з цим даються рекомендації щодо застосування окремих вакцин проти грипу коней у конегосподарствах України. Виявлено, що для активної імунізації коней доцільно використовувати вакцини з тим набором антигенів, що відповідає вірусному пейзажу конкретного господарства, а також залежить від того, чи є необхідність вакцинувати коней проти правця кожного року.

Ключові слова: грип коней, імунітет, вакцина, схема вакцинації, імунопрофілактика.

Постановка проблеми. Робота іподромів та племінних конегосподарств може значною мірою ускладнюватися спалахами гострої контагіозної хвороби – грипу коней.

За виникнення цього захворювання господарство оголошується неблагополучним. У такому випадку вводяться обмеження, згідно з якими забороняється перегрупування поголів'я, введення і виведення коней за межі господарства.

Для того, щоб ефективно боротися з цим гострим висококонтагіозним захворюванням коней, необхідне ізолюване утримання та окреме обслуговування хворих і підозрілих на захворювання тварин. Хворі коні можуть раптово загинути від серцевої недостатності, що, в свою чергу, вимагає припинення тренінгу та їх випробувань. Останнє порушує плани роботи фахівців із підготовки тварин до виступу в призових скачках і заїздах.

Саме тому хворобу значно легше попередити, ніж потім ліквідувати її наслідки. Вибір ефектвної схеми вакцинації – запорука здорового конепоголів'я.

Аналіз основних досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми.

Швидкому розповсюдженню вірусу сприяє наявність у табуні неімунних коней. Перехворілі коні набувають імунітету до повторного зараження гомологічним типом вірусу тривалістю не менше одного року. Мінливість вірусу та існування двох основних імунологічних підтипів – А/equine 1 та А/equine 2 – не виключають можливості повторного захворювання перехворілих коней [1, 2].

Мета і методи досліджень. Метою роботи було вивчення зареєстрованих в Україні вакцин проти грипу коней і визначення, якою з них краще проводити активну імунізацію тварин. У процесі дослідження нами використовувалися теоретичні методи, а саме збір та опис фактів із літературних першоджерел, їх аналіз (співставлення, порівняння, класифікація).

Результати досліджень. На сьогоднішні в Україні зареєстровано та використовується три імунобіологічні засоби проти грипу коней [3–6]:

- вакцина рідка інактивована проти грипу коней та правця Дуваксін ІЕ-Т плюс (Duvaxin IE-T Plus) виробництва Форт додж Енімал Хелз (США);

- Флюеквін, Fluequin – вакцина інактивована проти грипу коней виробництва АТ «Біовета» (Чехія);

- Флюеквін Т, Fluequin Т – вакцина інактивована проти грипу та правцю коней виробництва АТ «Біовета» (Чехія).

Антигенна структура вакцин, що зареєстровані в Україні, подана в таблиці.

Із метою профілактики інфекції щепленню підлягають:

- тварини, які належать кінним заводам, спортивним товариствам, приватним підприємствам і циркам;

- спортивні й племінні коні, які направляються за межі господарств.

У разі загрози виникнення грипу все конепоголів'я (незалежно від форм власності) вакцинують зазначеними вакцинами.

* Науковий керівник – кандидат ветеринарних наук С. Б. Передера

Антигенна структура вакцин

Вакцина	Антигенний вміст	Кількість антигену
Дуваксін ІЕ-Т плюс	Інактивований вірус грипу A/equi-1/Prague/56	15 µg
	Інактивований вірус грипу A/equi-2/Miami/63	15 µg
	Інактивований вірус грипу A/equi-2/Suffolk/89	15 µg
	Purified tetanus toxid	15 Lf
Флюеквін	Інактивований вірус грипу A/Equi 1/Прага 56	мінім. 160 HAU
	Інактивований вірус грипу A/Equi 2/Морава 95 (європейський тип)	мінім. 320 HAU
	Інактивований вірус грипу A/Equi 2/Брно 97 (американський тип)	мінім. 320 HAU
Флюеквін Т	Інактивований вірус грипу A/Equi 1/Прага 56	мінім. 160 HAU
	Інактивований вірус грипу A/Equi 2/Морава 95 (європейський тип)	мінім. 320 HAU
	Інактивований вірус грипу A/Equi 2/Брно 97 (американський тип)	мінім. 320 HAU
	Anatoxinum tetanicum purificatum	мінім. 150 IU

Обов'язковій вакцинації проти грипу підлягають усі коні – учасники змагань, на іподромах, аукціонах, при відправленні за кордон [6].

Схема вакцинації для вакцин «Флюеквін Т» і «Флюеквін», а також для вакцини «Дуваксін ІЕ-Т плюс» схожі: перша – головна вакцинація – проводиться в 3–6-місячному віці (для вакцини «Дуваксін ІЕ-Т плюс» – у 5–6-місячному віці), а через 4–6 тижнів проводиться ревакцинація. Наступна ревакцинація проти грипу проводиться через кожні 6–12 місяців у залежності від інфекційної ситуації. Ревакцинація жеребих кобил проводиться в останньому триместрі жеребності, не пізніше ніж за місяць до планової вижеребки в дозі 1 мл глибоко внутрішньом'язово. Лошат, які народилися у кобил, вакцинованих перед вижеребкою, рекомендовано вакцинувати у 6-місячному віці у зв'язку з колостральним імунітетом.

Не рекомендується проводити щеплення хворим тваринам. Побічної дії у вакцин не виявлено.

Крім того необхідно пам'ятати і про те, що кількість щеплених коней в одному клубі або конегосподарстві має становити не менше 80 %. Якщо цей відсоток менший, то окремо взятий, щеплений за всіма правилами, кінь має ризик захворіти в разі занесення інфекції в господарство. Це відбувається внаслідок того, що хвора тварина виділяє в зовнішнє середовище величез-

ну кількість збудника, а імунна система не встигає продукувати адекватну кількість антитіл. Така ситуація називається «прорив» імунітету.

Вибір вакцини, яку необхідно використовувати в даному конкретному конегосподарстві, залежить від вірусного пейзажу господарства і від того, чи є необхідність вакцинувати коней проти правця кожен рік. Згідно з інструкцією, вакцинація коней проти правця проводиться раз у три роки. Тому, з нашого погляду, для щорічної вакцинації коней проти грипу краще надавати перевагу вакцинам, що містять інактивований вірус грипу тих штамів, що відповідають вірусному пейзажу господарства, а раз на три роки використовувати вакцину, яка крім цього містить ще й правцевий анатоксин.

Висновки:

В Україні нині зареєстровано й використовується три імунобіологічні засоби проти грипу коней:

- вакцина рідка інактивована проти грипу коней та правця Дуваксін ІЕ-Т плюс (Duvaxin IE-T Plus) виробництва Форт додж Енімал Хелз (США);
- Флюеквін, Fluequin – вакцина інактивована проти грипу коней виробництва АТ "Біовета" (Чехія);
- Флюеквін Т, Fluequin Т – вакцина інактивована проти грипу та правцю коней виробництва АТ "Біовета" (Чехія).

Дві із запропонованих вакцин («Дуваксін ІЕ-Т плюс» і «Флюеквін Т») мають у своєму складі правцевий анатоксин.

Вакцини відрізняються між собою за антигенним складом штамів вірусу грипу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Автореферат дисертації на здобуття звання кандидата ветеринарних наук: 16.00.03 / В. В. Гусаков; Нац. аграр. ун-т. – К., 2000. – 17 с.
2. Гусаков (Локота) В. В. Епізоотична ситуація щодо грипу коней на Київському державному іподромі в 1995–1996 рр. // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 10. – С. 32–33.
3. Інструкція до застосування вакцини інактивованої проти грипу та правцю Флюеквін Т.
4. Інструкція до застосування вакцини інактивованої проти грипу та правцю Дуваксін ІЕ-Т

Для активної імунізації коней доцільно використовувати вакцини з тим набором антигенів, що відповідає вірусному пейзажу конкретного господарства.

плюс.

5. Інструкція до застосування вакцини інактивованої проти грипу Флюеквін.
6. Інструкція про заходи з профілактики та ліквідації захворювання коней грипом.
7. Старчеус А. П., Міроненко А. П., Гусаков В. В. Результати вивчення гуморального протигрипозного імунітету у коней // Зб. : Розвиток ветеринарної науки в Україні : здобутки та проблеми. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Х., 1997. – С. 143–144.